

Column Renzo van Riemsdijk (Masterenzo):

Klinkt vinyl beter?

Vinyl is terug van nooit weggeweest.

De langspeelplaat kent een lange geschiedenis die teruggaat naar begin 20^e eeuw met de 78 toeren platen van *shellac*. (schellak, materiaal afkomstig uit de afscheiding van... jawel: luizen)

Voor het tijdperk van de 78 toeren plaat zijn er nog andere platen geproduceerd, maar die laat ik even buiten beschouwing.

Met de komst van digitale audio in de jaren '80 werd het marktaandeel van vinyl kleiner en kleiner en leek de plaat tot uitsterven gedoemd.

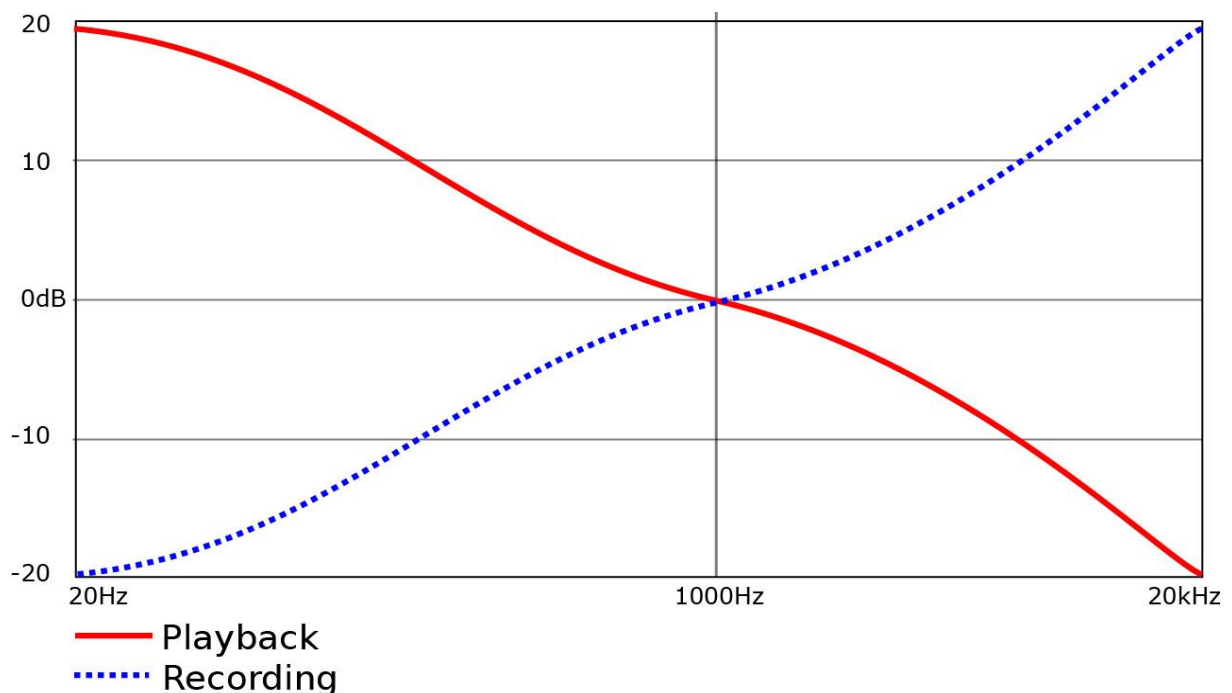
Totdat de dancescene vinyl ontdekte. Meer en meer dj's bleken vinyl te omarmen als een prettig klinkend en gebruiksvriendelijk medium.

Gebruiksvriendelijk geldt dan wel voor dj's die hun skills op orde hebben. Ik heb het ooit 'ns geprobeerd maar het in-time over laten lopen van twee tracks bleek voor mij een schier onmogelijke taak.

Een stukje techniek

Op een LP staan geen lage tonen. De techniek achter vinyl staat het fysiek niet toe om lage tonen op een vinylplaat te snijden. Wil je een LP afspelen dan heb je hiervoor een speciale phono preamp (voorversterker) nodig, of je gebruikt de aparte phono ingang op je versterker.

De preamp compenseert het gemis aan lage tonen op een plaat. Ook de hoge tonen worden gecompenseerd maar dan precies de andere kant op (er gaat hoog vanaf, zie afbeelding). Hierdoor komt er een mooi driedimensionaal -en geheel analog- geluid uit je speakers.

De RIAA-curve. Als je de twee curves combineert is het resultaat een rechte lijn. Hiermee worden zowel het laag als het hoog op een plaat gecompenseerd door de phono preamp.

Dit is precies waarom met name het laag van vinyl wordt geroemd door dj's. Een goede phono voorversterker compenseert de lage (en hoge) tonen op een mooie en krachtige wijze. Versterk dit met een goede PA en al dat analoge laag stroomt zo de zaal in, waarop de voetjes van het aanwezige dancepubliek niet langer stil kunnen blijven staan en een rave party is geboren. Het is wat simplistisch gesteld, maar het typeert de impact en power van vinyl.

Zo ook in de huiskamers. Voor een plaat moet je even gaan zitten. En na pak 'm beet 20 minuten moet je opstaan om de plaat om te draaien. Het is een medium wat aandacht nodig heeft, maar daar krijg je dan ook iets moois voor terug.

Een driedimensionale luisterervaring is je beloning voor dat stilzitten. Voorwaarde is wel dat je over een redelijke platenspeler bezit met dito naald. Er worden van die portable platenspelers verkocht met naalden waar je gerust een tattoo mee kunt zetten. Die zijn in staat blijvende schade toe te brengen aan je geliefde platencollectie. Kortom: laat die gerust links liggen of zet er meteen een ander element op, zonder zo'n krasnaald.

En dan nu de hamvraag: klinkt vinyl beter? Het antwoord is zo makkelijk nog niet. Het ligt er maar helemaal aan waar je het mee vergelijkt en vooral hoe kritisch je luistert. Er zijn nou eenmaal mensen die het verschil tussen een mp3 op 64kbps (da's een behoorlijk lage setting) en een ongecomprimeerde wav-file niet horen, terwijl er kritische luisteraars zijn die het verschil (claimen te) horen tussen muziek met een resolutie van 16 of 24 bit, beiden ongecomprimeerd.

Weet je wat, ik denk er even een maandje over na, en ik zit ook aan m'n taks qua woorden. Ik ga zo eerst maar 'ns een plaat opzetten en de boel overdenken. Vinyl deel 2; volgende maand het definitieve antwoord op de vraag: klinkt vinyl beter?

Renzo

Renzo (Masterenzo) is een Rotterdamse masteraar. Hij heeft onder meer gewerkt voor Gery Mendes (GMB), The Legendary Orchestra Of Love en Bart Voncken. Nóg meer info over mastering is te vinden op zijn [website](#).